

Alzheimer's Disease Cooperative Study – Activities of Daily Living Inventory (ADCS-ADL)

Tidsforbrug

Ca. 15 minutter.

Instrumenttype

Struktureret interview af en pårørende med godt kendskab til patienten.

Anvendelse

ADCS-ADL er udviklet af *the Alzheimer's Disease Cooperative* med henblik på vurdering af praktisk funktionsevne hos patienter med Alzheimers sygdom. Instrumentet er følsomt overfor selv mindre ændringer i funktionsevne og er velegnet til at skelne mellem ældre med og uden demens samt mellem forskellige sværhedsgrader af demens ved Alzheimers sygdom.

ADCS-ADL anvendes hyppigt som resultatmål (*outcome measure*) i forbindelse med afprøvning af lægemidler og andre kliniske forsøg, der involverer patienter med Alzheimers sygdom.

Materiale

Et engelsksproget skema (19 sider) kan downloades

her: <https://www.yumpu.com/en/document/view/12418291/adcs-adl-scale-scoring-and-manual-dementia-outcomes->

En dansk oversættelse af skemaet har været anvendt i *the Danish Alzheimer Intervention Study* (DAISY) (Waldemar 2011).

Copyright

NIA Alzheimer's Disease Cooperative Study.

Beskrivelse

Den pårørende udspørges om, hvordan patientens funktionsniveau bedst beskrives inden for 23 forskellige områder (antallet af items kan variere i forskellige udgaver). ADCS-ADL rummer items både fra traditionelle basale ADL-skalaer (fx soignering, påklædning, gang, badning, spisning, toiletbesøg) og fra instrumentelle IADL-skalaer (fx indkøb, madlavning, brug af husholdningsapparater, overholdelse af aftaler, læsning).

	Funktionsområde	Score
Basal ADL	Spisning	0-3
	Gang	0-3
	Toiletbesøg og blære- / tarmkontrol	0-3
	Badning	0-3
	Soignering	0-3
	Påklædning	0-7

Funktionsområde		Score
Instrumentel ADL	Brug af telefon	0-5
	Brug af TV	0-5
	Samtale	0-3
	Taget ud fra bordet efter måltid	0-3
	Finde ejendele i hjemmet	0-3
	Tilberedning af drik	0-3
	Tilberedning af måltid	0-4
	Fjerne affald	0-3
	Færden udenfor hjemmet	0-4
	Indkøb	0-4
	Overholde aftale	0-3
	Være alene	0-3
	Aktuelle begivenheder	0-3
	Læsning	0-2
	Skrivning	0-3
	Fritidsaktiviteter	0-3
Brug af husholdningsapparater	0-4	

Scoringen varierer mellem de forskellige funktionsområder; nogle items scores på en totrinsskala (0 eller 1), og andre går helt op til en sekstrinsskala (0-5). Scores sammentælles til en totalscore, der går fra 0 til 78 med 78 som den 'bedste' score svarende til et intakt funktionsniveau.

Som led i udviklingsarbejdet bag ADCS-ADL blev 45 items afprøvet på 242 patienter med Alzheimer og 64 ældre kontrolpersoner uden demens (Galasko 1997). De 23 items, der endte med at indgå i instrumentet, blev udvalgt ud fra kriterier vedrørende gennemførlighed, test-retest-reliabilitet, korrelation med MMSE-scores og følsomhed overfor tab af funktionsevne.

Normer

I forbindelse med udviklingen af ADCS-ADL, blev items afprøvet på 64 ældre kontrolpersoner uden demens, der opnåede en maksimal score inden for næsten alle funktionsområder (Galasko 1997). Samme resultat så man ved flere revurderinger gennem et 12- månedersforløb.

Den forventede score hos en kognitivt intakt person uden fysiske handicap må således forventes at ligge tæt på 78.

Dokumentation for måleegenskaber

Test-retest reliabilitet over 1-2 måneder er beskrevet på itemniveau, hvor den varierer mellem 0,41 og 0,73 (beregnet vha. kappa-statistik) (Galasko 1997). I forbindelse med udviklingsarbejdet blev items med test-retest-reliabilitet <0,40 kasseret.

Konvergensvaliditeten (concurrent validity) er undersøgt på itemniveau ved beregning af korrelationer mellem de enkelte ADL-items og MMSE-score. Korrelationerne, der ligger i intervallet 0,40 og 0,70, giver indblik i, hvor meget de enkelte items påvirkes af det kognitive funktionsniveau. Kun et enkelt item – gangfunktion – faldt med en korrelation på kun 0,28 udenfor, svarende til at det er næsten uafhængigt af det kognitive funktionsniveau.

ADCS-ADL har på grund af sin reliabilitet og følsomhed over for ændringer i funktionsniveau været anvendt i adskillige lægemiddelaufprøvningsstudier, der involverer patienter med Alzheimers sygdom, se fx (Tariot 2000; Reisberg 2003; Doody 2004; Galasko 2004; Reisberg 2006; Doody 2008; Green 2009).

Kilder

Galasko D, Bennett D, Sano M, et al. An inventory to assess activities of daily living for clinical trials in Alzheimer's disease. The Alzheimer's Disease Cooperative Study. *Alzheimer Dis Assoc Disord* 1997;11 Suppl 2:S33-S39.

[PubMed](#)

Doody R, Wirth Y, Schmitt F, Mobius HJ. Specific functional effects of memantine treatment in patients with moderate to severe Alzheimer's disease. *Dement Geriatr Cogn Disord* 2004;18:227-232.

[PubMed](#)

Doody RS, Gavrilova SI, Sano M, et al. Effect of dimebon on cognition, activities of daily living, behaviour, and global function in patients with mild-to-moderate Alzheimer's disease: a randomised, double-blind, placebocontrolled study. *Lancet* 2008 Jul 19;372:207-215.

[PubMed](#)

Reisberg B, Doody R, Stoffler A, Schmitt F, Ferris S, Mobius HJ. Memantine in moderate-to-severe Alzheimer's disease. *N Engl J Med* 2003 Apr 3;348:1333-1341.

[PubMed](#)

Reisberg B, Doody R, Stoffler A, Schmitt F, Ferris S, Mobius HJ. A 24-week open-label extension study of memantine in moderate to severe Alzheimer disease. *Arch Neurol* 2006 Jan;63:49-54.

[PubMed](#)

Winblad B, Kilander L, Eriksson S, et al. Donepezil in patients with severe Alzheimer's disease: double-blind, parallel-group, placebo-controlled study. *Lancet* 2006 Apr 1;367:1057-1065.

[PubMed](#)

Green RC, Schneider LS, Amato DA, et al. Effect of tarenflurbil on cognitive decline and activities of daily living in patients with mild Alzheimer disease: a randomized controlled trial. *JAMA* 2009 Dec 16;302:2557-2564.

[PubMed](#)

Galasko D, Kershaw PR, Schneider L, Zhu Y, Tariot PN. Galantamine maintains ability to perform activities of daily living in patients with Alzheimer's disease. *J Am Geriatr Soc* 2004 Jul;52:1070-1076.

[PubMed](#)

Tariot PN, Solomon PR, Morris JC, Kershaw P, Lilienfeld S, Ding C. A 5-month, randomized, placebocontrolled trial of galantamine in AD. The Galantamine USA-10 Study Group. *Neurology* 2000 Jun 27;54:2269- 2276.

[PubMed](#)

Waldemar G, Waldorff FB, Buss DV, et al. The Danish Alzheimer intervention study: rationale, study design and baseline characteristics of the cohort. *Neuroepidemiology* 2011;36:52-61.

[PubMed](#)

Senest opdateret: 10. september 2020